Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (druhého rozšířeného senátu)

5. února 2025 *

„Institucionální právo – Částečné nesplnění povinností vyplývajících z usnesení Soudního dvora, kterým bylo v rámci řízení o žalobě pro nesplnění povinnosti státem nařízeno předběžné opatření – Penále – Inkaso pohledávek započtením – Článek 101 odst. 1 a článek 102 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 – Příslušnost Tribunálu“

Ve věcech T-830/22 a T-156/23,

Polská republika, zástupci: B. Majczyna a S. Żyrek, jako zmocněnci,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zástupci: O. Verheecke, J. Estrada de Solà a K. Herrmann, jako zmocněnci,

žalované,

TRIBUNÁL (druhý rozšířený senát),

ve složení: A. Marcoulli, předsedkyně, J. Schwarcz, V. Tomljenović, W. Valasidis (zpravodaj) a L. Spangsberg Grønfeldt, soudci,

za soudní kancelář: M. Zwozdziak-Carbonne, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení, zejména ve věci T-156/23:

– k námitce nepříslušnosti vznesené Komisí podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 8. června 2023,

– k vyjádření Polské republiky k námitce nepříslušnosti došlému kanceláři Tribunálu dne 24. července 2023,

– k usnesení o spojení námitky nepříslušnosti s věcí samou ze dne 25. října 2023,

po jednání konaném dne 3. července 2024,

vydává tento

* Jednací jazyk: polština.

Rozsudek

1 Žalobami podanými na základě článku 263 SFEU se Polská republika domáhá ve věci T-830/22 zrušení rozhodnutí Evropské komise ze dne 12. října a 23. listopadu 2022 a ve věci T-156/23 zrušení rozhodnutí ze dne 13. ledna 2023 o inkasu částek, které dluží z titulu denního penále uloženého místopředsedou Soudního dvora v usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), za období od 15. července do 29. srpna 2022 a od 30. srpna do 28. října 2022 (dále společně jen „napadená rozhodnutí“), započtením.

Skutečnosti předcházející sporu

2 Komise měla za to, že Polská republika přijetím zákona, kterým se mění zákon o organizaci obecných soudů, zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony (ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw) ze dne 20. prosince 2019 (Dz. U. z roku 2020, položka 190), nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z práva Evropské unie, a dne 1. dubna 2021 podala k Soudnímu dvoru žalobu pro nesplnění povinnosti na základě čl. 258 druhého pododstavce SFEU, která byla zapsána do rejstříku pod číslem C-204/21.

3 Současně Komise podala návrh na předběžná opatření podle článku 279 SFEU.

4 Usnesením ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), místopředsedkyně Soudního dvora tomuto návrhu vyhověla a Polské republice nařídila, aby do vyhlášení rozsudku, kterým bude skončeno řízení ve věci C-204/21, pozastavila jak uplatňování určitých vnitrostátních ustanovení zavedených zákonem, kterým se mění zákon o organizaci obecných soudů, zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony, tak účinky rozhodnutí kárného kolegia (Izba Dyscyplinarna) Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy, Polsko), kterými se dává souhlas k zahájení trestního stíhání soudce nebo k jeho zadržení. Místopředsedkyně Soudního dvora jí rovněž nařídila, aby nejpozději do jednoho měsíce od oznámení usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), sdělila Komisi veškerá opatření přijatá za účelem splnění všech povinností vyplývajících z tohoto usnesení.

5 Podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 16. srpna 2021 navrhla Polská republika zrušení usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Tento návrh byl zamítnut usnesením ze dne 6. října 2021, Polsko v. Komise (C-204/21 R, EU:C:2021:834).

6 Vzhledem k tomu, že Komise měla za to, že Polská republika nepřijala všechna opatření uložená usnesením ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), podala dne 7. září 2021 nový návrh na předběžná opatření spočívající v uložení povinnosti Polské republice platit denní penále.

7 Usnesením ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), místopředseda Soudního dvora uložil Polské republice povinnost zaplatit Komisi penále ve výši 1 000 000 eur za každý den ode dne oznámení tohoto usnesení Polské republice až do dne, kdy splní povinnosti vyplývající z usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), nebo pokud k tomu nedojde, do vyhlášení rozsudku, kterým bude skončeno řízení ve věci C-204/21.

8 Vzhledem k absenci informací dokládajících, že polské orgány splnily všechny povinnosti vyplývající z usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), zaúčtovala Komise pohledávku ve výši 1 000 000 eur za každý den od 3. listopadu 2021, kdy bylo oznámeno usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

9 Dopisem ze dne 15. června 2022 informovala Polská republika Komisi, že přijetí zákona, kterým se mění zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony (ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw) ze dne 9. června 2022 (Dz. U., položka 1259, dále jen „zákon ze dne 9. června 2022“), umožnilo provedení opatření uložených usnesením ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), a proto Komise ode dne nabytí účinnosti uvedeného zákona, tedy od 15. července 2022, již nemůže požadovat zaplacení denního penále uloženého usnesením ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

10 V dopise ze dne 20. července 2022 Komise konstatovala, že navzdory pokroku dosaženému v některých konkrétních otázkách Polská republika nesplnila v plném rozsahu povinnosti vyplývající z usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

Postup ve věci zaplacení pohledávky dlužné z titulu denního penále za období od 15. července do 29. srpna 2022 odpovídající dluhu napadenému Polskou republikou ve věci T-830/22

11 Dopisy ze dne 27. července a 29. srpna 2022 požádala Komise Polskou republiku o zaplacení jednotlivých částek dlužných z titulu denního penále uloženého Soudním dvorem a oznámila jí, že v případě nezaplacení přistoupí k jejich inkasu započtením podle čl. 101 odst. 1 a článku 102 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie a mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. 2018, L 193, s. 1, dále jen „finanční nařízení“).

12 Komise následně vyzvala Polskou republiku k zaplacení uvedených částek navýšených o úroky z prodlení.

13 Rozhodnutími ze dne 12. října a 23. listopadu 2022 informovala Komise Polskou republiku, že má v úmyslu započíst její celkový dluh ve výši 63 210 000 eur proti různým pohledávkám, které má tento stát vůči Unii.

Postup ve věci zaplacení pohledávky dlužné z titulu denního penále za období od 30. srpna do 28. října 2022 odpovídající dluhu napadenému Polskou republikou ve věci T-156/23

14 Dopisy ze dne 30. září a 28. října 2022 požádala Komise Polskou republiku o zaplacení jednotlivých částek dlužných z titulu denního penále uloženého Soudním dvorem.

15 Komise následně vyzvala Polskou republiku k zaplacení uvedených částek navýšených o úroky z prodlení.

16 Rozhodnutím ze dne 13. ledna 2023 informovala Komise Polskou republiku, že má v úmyslu započíst její dluh v celkové výši 60 270 027,40 eura proti pohledávce, kterou má tento stát vůči Unii v rámci Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF).

Skutečnosti následující po podání žaloby

17 Polská republika má za to, že nabytí účinnosti zákona ze dne 9. června 2022 představuje změnu okolností, a proto požádala dne 10. března 2023 Soudní dvůr, aby na základě článku 163 jednacího řádu Soudního dvora zrušil nebo podpůrně změnil usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

18 Usnesením ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), byla výše penále uloženého usnesením ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), snížena na 500 000 eur za den ode dne podpisu uvedeného usnesení.

19 Rozsudkem ze dne 5. června 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21, EU:C:2023:442), Soudní dvůr žalobě podané Komisí na základě článku 258 SFEU vyhověl a konstatoval nesplnění povinností Polskou republikou.

Návrhová žádání účastnic řízení

20 Polská republika navrhuje, aby Tribunál:

– zrušil napadená rozhodnutí;

– podpůrně a v návaznosti na usnesení ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), částečně zrušil napadená rozhodnutí v rozsahu, v němž se týkají 50 % započtených pohledávek;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

21 Komise v podstatě navrhuje, aby Tribunál:

– odmítl žaloby jako podané u soudu, který není příslušný o nich rozhodnout;

– podpůrně, zamítl žaloby jako neopodstatněné;

– uložil Polské republice náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

22 Poté, co byly účastnice řízení k tomuto bodu vyslechnuty na jednání, rozhodl Tribunál o spojení projednávaných věcí pro účely rozsudku podle čl. 68 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu.

K příslušnosti Tribunálu

23 Komise namítá nepříslušnost Tribunálu k rozhodnutí o projednávaných žalobách. Tvrdí, že i když žaloby na neplatnost směřují proti rozhodnutím Komise o započtení, netýkají se formálních podmínek započtení částek uvedených v čl. 101 odst. 1 a článku 102 finančního nařízení, nýbrž

ve skutečnosti směřují k tomu, aby Tribunál určil, zda po nabytí účinnosti zákona ze dne 9. června 2022 nadále vznikal dluh z titulu denního penále ve výši 1 000 000 eur, které bylo uloženo usnesením ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

24 Komise tvrdí, že posouzení žalob by znamenalo, že Tribunál by posuzoval, zda Polská republika splnila prostřednictvím zákona ze dne 9. června 2022 předběžná opatření, která jí byla uložena usnesením ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), v rámci řízení o žalobě pro nesplnění povinnosti podle článku 258 SFEU. Podle Komise přitom z ustanovení Smlouvy o FEU vyplývá, že jakékoli posouzení provádění předběžných opatření spadá do výlučné pravomoci soudce příslušného pro rozhodování o předběžných opatřeních. Na jednání Komise v odpovědi na otázku Tribunálu uvedla, že v projednávané věci se uplatní *per analogiam* výjimka z příslušnosti použitelná na žaloby týkající se nesplnění povinností vyplývajících z rozsudku vydaného Soudním dvorem na základě čl. 260 odst. 2 SFEU.

25 Polská republika argumentaci Komise zpochybňuje.

26 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Tribunál je příslušný ve věcech, jejichž výčet je uveden v článku 256 SFEU, jak je upřesněn článkem 51 statutu Soudního dvora Evropské unie. Z článku 256 odst. 1 prvního pododstavce SFEU vyplývá, že Tribunál je příslušný rozhodovat v prvním stupni mimo jiné ve věcech uvedených v článku 263 SFEU s výjimkou těch, které uvedený statut vyhrazuje Soudnímu dvoru.

27 Kromě toho podle čl. 51 písm. c) statutu Soudního dvora Evropské unie je Soudní dvůr odchylně od pravidla obsaženého v čl. 256 odst. 1 SFEU příslušný rozhodovat o žalobách na neplatnost uvedených v článku 263 SFEU, jsou-li podány členským státem proti aktu Komise týkajícímu se nesplnění povinností vyplývajících z rozsudku vydaného Soudním dvorem na základě čl. 260 odst. 2 druhého pododstavce nebo odst. 3 druhého pododstavce SFEU.

28 V projednávané věci je třeba konstatovat, že Polská republika navrhuje zrušení rozhodnutí, kterými Komise započetla částky dlužné tímto členským státem z titulu penále uloženého soudcem Soudního dvora příslušným pro rozhodování o předběžných opatřeních v rámci pravomoci, kterou má na základě článku 279 SFEU. Penále tedy bylo uloženo v rámci řízení o předběžném opatření, které je akcesorické k žalobě pro nesplnění povinnosti podané na základě článku 258 SFEU.

29 Projednávané žaloby podané na základě článku 263 SFEU spadají do pravomoci Tribunálu, jelikož výjimky podle článku 256 SFEU, jak je upřesněn článkem 51 statutu Soudního dvora Evropské unie, se v projednávané věci neuplatní.

30 Konkrétně na rozdíl od toho, co tvrdila Komise na jednání, výjimka vztahující se na žaloby na neplatnost, které směřují proti aktu Komise týkajícímu se nesplnění povinností vyplývajících z rozsudku vydaného Soudním dvorem na základě čl. 260 odst. 2 druhého pododstavce SFEU, není v projednávané věci *per analogiam* použitelná. Jakožto výjimka z obecné zásady příslušnosti Tribunálu podle čl. 256 odst. 1 SFEU musí být totiž čl. 51 písm. c) statutu Soudního dvora Evropské unie vykládán restriktivně.

31 Námitka nepříslušnosti vznesená Komisí tedy není opodstatněná a musí být zamítnuta.

K věci samé

K hlavnímu bodu návrhových žádání směřujícímu ke zrušení napadených rozhodnutí v plném rozsahu

32 Na podporu svých návrhových žádání směřujících k úplnému zrušení napadených rozhodnutí uplatňuje Polská republika jediný žalobní důvod vycházející z porušení článků 101 a 102 finančního nařízení ve spojení s článkem 98 téhož nařízení v rozsahu, v němž Komise provedla inkaso započtením navzdory neexistenci dluhu Polské republiky.

33 K prokázání, že jedna z podmínek pro použití započtení, a sice existence samotného dluhu, není splněna, předkládá Polská republika dva soubory argumentů.

34 Na prvém místě se Polská republika dovolává nálezu Ústavního soudu (Trybunał Konstytucyjny, Polsko) ve věci P 7/20, ve kterém uvedený soud rozhodl, že Soudní dvůr rozhodl *ultra vires*, když na základě článku 279 SFEU nařídil předběžná opatření týkající se organizace a pravomoci polských soudů a řízení před nimi a Polské republice v tomto směru uložil povinnosti. Na taková opatření se tedy nevztahují zásady přednosti a bezprostřední použitelnosti unijního práva uvedené v čl. 91 odst. 1 až 3 Ústavy Polské republiky.

35 Polská republika v podstatě tvrdí, že s ohledem na nález Ústavního soudu (Trybunał Konstytucyjny) ve věci P 7/20 je usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), v rozporu s polským ústavním pořádkem. Polská republika tedy nebyla povinna provést předběžná opatření, která jí byla uložena tímto usnesením. Dodává, že výklad, podle kterého jsou ústavní soudy členských států příslušné k přezkumu unijních aktů *ultra vires*, včetně rozsudků Soudního dvora, byl přijat ústavními soudy řady členských států.

36 V tomto ohledu stačí připomenout, že vnitrostátní ustanovení týkající se organizace soudnictví v členských státech mohou být v souvislosti s žalobou pro nesplnění povinnosti předmětem přezkumu z hlediska čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, a tudíž i předmětem předběžných opatření směřujících zejména k pozastavení uplatňování těchto ustanovení a nařízených v témže kontextu Soudním dvorem podle článku 279 SFEU (usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko, C-204/21 R, EU:C:2021:593, bod 54). Jak uvedla již místopředsedkyně Soudního dvora v bodě 23 usnesení ze dne 6. října 2021, Polsko v. Komise (C-204/21 R, EU:C:2021:834), skutečnost, že vnitrostátní ústavní soud prohlásí, že taková předběžná opatření jsou v rozporu s ústavním pořádkem dotyčného členského státu, na tomto posouzení nic nemění.

37 Z výše uvedeného vyplývá, že nález Ústavního soudu (Trybunał Konstytucyjny) ve věci P 7/20 nemůže zpochybnit závěry obsažené v usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), a tudíž ani existenci sporných pohledávek.

38 Na druhém místě Polská republika tvrdí, že vzhledem k tomu, že dne 15. července 2022 nabyl účinnosti zákon ze dne 9. června 2022, přestala být vnitrostátní ustanovení uvedená v usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), uplatňována, a účtování denního penále Komisí za období po 15. červenci 2022 tudíž nemá oporu v usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

39 Je třeba konstatovat, že Polská republika touto argumentací v podstatě tvrdí, že přijetí zákona ze dne 9. června 2022 bylo dostatečné k zajištění splnění všech předběžných opatření uvedených v usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

40 Touto otázkou se přitom již zabýval soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních v usnesení ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Místopředseda Soudního dvora konkrétně rozhodl, že opatření zavedená Polskou republikou po podpisu usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), mohou do značné míry zajistit splnění předběžných opatření stanovených v usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Dospěl tedy k závěru, že Polská republika navzdory přijetí zákona ze dne 9. června 2022 nesplnila zcela povinnosti vyplývající z tohoto usnesení.

41 Ve světle usnesení ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), musí být tudíž argumentace Polské republiky vycházející ze zákona ze dne 9. června 2022 odmítnuta.

42 Z toho vyplývá, že přezkum hlavní argumentace Polské republiky směřující ke zrušení napadených rozhodnutí v plném rozsahu neodhalil žádné porušení článků 101 a 102 finančního nařízení ve spojení s článkem 98 téhož nařízení ze strany Komise.

43 V důsledku toho musí být návrhové žádání znějící na úplné zrušení napadených rozhodnutí zamítnuto.

K podpůrnému bodu návrhových žádání směřujícímu k částečnému zrušení napadených rozhodnutí

44 Podpůrně Polská republika v návaznosti na usnesení ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), navrhuje, aby Tribunál zrušil napadená rozhodnutí v rozsahu, v němž se týkají 50 % započtených pohledávek. Jak potvrdila Polská republika na jednání v odpovědi na otázku položenou Tribunálem, tento bod návrhových žádání musí být chápán jako návrh na částečné zrušení napadených rozhodnutí.

45 Polská republika uplatňuje dva žalobní důvody, z nichž první vychází z porušení článku 279 SFEU a zásad proporcionality, rovnosti před zákonem a účinné soudní ochrany a druhý z porušení článků 101 a 102 finančního nařízení ve spojení s článkem 98 téhož nařízení, jelikož Komise uplatnila inkaso započtením, ačkoliv opatření zavedená Polskou republikou zajišťují z velké části splnění předběžných opatření uložených usnesením ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Vzhledem k tomu, že se oba žalobní důvody překrývají, je třeba je posoudit společně.

46 Polská republika připomíná, že usnesením ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), byla výše penále uloženého usnesením ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), snížena na 500 000 eur za den ode dne podpisu uvedeného usnesení, tedy od 21. dubna 2023. Tvrdí, že okolnosti, které vedly ke zjištění, že předběžná opatření uvedená v usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), byla do značné míry splněna, a které odůvodnily snížení tohoto denního penále o polovinu, existovaly již před usnesením ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Podle Polské republiky bylo tudíž vymáhání penále v plné výši za období od 15. července 2022 do 28. října 2022 v rozporu se zásadou proporcionality a odporovalo cíli předběžných opatření, kterým je zajistit splnění povinností vyplývajících z usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), jakož i účinnost budoucího rozsudku Soudního dvora.

47 Konkrétně Polská republika tvrdí, že Komise tím, že zaúčtovala penále ve výši 1 000 000 eur za den za období od 15. července do 28. října 2022 navzdory pokroku dosaženému při plnění předběžných opatření, překročila meze toho, co bylo nezbytné k dosažení cíle účinnosti budoucího rozsudku Soudního dvora. Denní penále zaúčtované Komisí má tedy povahu „poloviční sankce“, což je v rozporu s článkem 279 SFEU. Polská republika dodává, že 50 % započtené pohledávky již nepředstavuje existující dluh ve smyslu článků 101 a 102 finančního nařízení.

48 Podle Polské republiky byla Komise na základě usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), kterým se ukládá dotčené penále, povinna průběžně kontrolovat míru plnění předběžných opatření a zohledňovat ji ve svých rozhodnutích o započtení.

49 Komise argumenty Polské republiky zpochybňuje.

50 Polská republika svou argumentací Komisi v podstatě vytýká, že inkasovala všechny částky dlužné z titulu denního penále za období od 15. července do 28. října 2022, ačkoliv, jak potvrdilo usnesení ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), Polská republika prostřednictvím zákona ze dne 9. června 2022 z velké části splnila předběžná opatření, která jí byla uložena usnesením ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

51 V rozsahu, v němž Polská republika odkazuje na usnesení ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), které bylo vydáno po vydání napadených rozhodnutí, a nemohlo být tedy zohledněno při jejich přijetí, je třeba na úvod připomenout, že návrh podaný na základě článku 163 jednacího řádu Soudního dvora nesměřuje k tomu, aby soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních vydané usnesení o předběžném opatření zpětně prohlásil za neplatné, ale pouze aby toto usnesení změnil nebo zrušil, přičemž soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních je oprávněn takové usnesení přehodnotit, a to pouze do budoucna, v rámci čehož může skutkové a právní okolnosti, které *prima facie* odůvodňovaly nařízení dotčeného předběžného opatření, případně nově posoudit z hlediska okolností existujících ke dni jeho rozhodnutí [viz usnesení ze dne 19. května 2022, Česká republika v. Polsko (Důl Turów), C-121/21 R, nezveřejněné, EU:C:2022:408, bod 22 a citovaná judikatura].

52 Z toho vyplývá, že návrhem podaným na základě tohoto ustanovení nelze zpochybnit minulé účinky usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření [usnesení ze dne 19. května 2022, Česká republika v. Polsko (Důl Turów), C-121/21 R, nezveřejněné, EU:C:2022:408, bod 23].

53 Jak bylo připomenuto v bodě 18 výše, v bodě 113 usnesení ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), byla výše penále uloženého usnesením ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), snížena do budoucna, od 21. dubna 2023, dne podpisu usnesení Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), na 500 000 eur za den.

54 V projednávané věci účastníci řízení uznávají, že usnesení ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), má účinek *ex nunc*. Snížení penále uloženého usnesením ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), mělo totiž účinky pouze do budoucna. Toto snížení se tedy týká pouze částek splatných od 21. dubna 2023, a nikoli částek splatných za předchozí období.

55 Účastníci řízení se však neshodují v otázce rozsahu úlohy Komise jakožto orgánu odpovědného za plnění rozpočtu Unie v souladu s článkem 317 SFEU při vymáhání penále nařízeného na základě článku 279 SFEU. Polská republika má za to, že Komise byla na základě usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), kterým se ukládá dotčené penále, povinna kontrolovat míru provádění předběžných opatření a zohlednit ji ve svých rozhodnutích o započtení, zatímco Komise je toho názoru, že nebyla oprávněna upustit jednostranně od účtování denního penále ani snížit jeho výši.

56 Pokud jde v tomto ohledu o povinnosti Komise, je třeba zdůraznit, že Smlouva o FEU nestanoví způsoby vymáhání penále uloženého na základě článku 279 SFEU.

57 Nicméně jestliže soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních na základě článku 279 SFEU uloží členskému státu, aby Komisi platil denní penále, a Komise podle článku 317 SFEU plní rozpočet Unie, přísluší jí, aby v souladu s finančním nařízením přijatým na základě článku 322 SFEU vymáhala částky, jež jsou splatné do rozpočtu Unie na základě usnesení, kterým se ukládá povinnost platit toto penále.

58 V projednávané věci usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), stanovilo výši denního penále, která zůstala nezměněna až do 21. dubna 2023, jakož i dobu, po kterou toto penále trvá. Uvedené usnesení konkrétně stanovilo jako počátek běhu penále den oznámení tohoto usnesení a jako konec den, kdy Polská republika zcela splní povinnosti vyplývající z usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), nebo pokud k tomu nedojde, den vyhlášení rozsudku, kterým bude skončeno řízení ve věci C-204/21.

59 Z usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), vyplývá, že penále je splatné, a Komise je tudíž povinna zajistit jeho vymáhání, dokud Polská republika nesplní zcela povinnosti uvedené v bodě 1 písm. a) až e) výroku usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

60 Z usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), naopak nevyplývá, že Komise byla oprávněna snížit výši denního penále v případě částečného splnění povinností. Kromě toho, kdyby byla Komisi přiznána možnost, či dokonce povinnost upravit výši denního penále v závislosti na tom, do jaké míry Polská republika splnila povinnosti vyplývající z usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), zpochybnilo by to závaznost usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), kterým místopředseda Soudního dvora stanovil výši denního penále na 1 000 000 eur.

61 Jak bylo připomenuto v bodě 10 výše, Komise měla v dopise ze dne 20. července 2022 za to, že navzdory dosaženému pokroku zákon ze dne 9. června 2022 nezajišťuje úplné splnění povinností vyplývajících z usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), což ostatně potvrdil soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních v usnesení ze dne 21. dubna 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno úplné splnění výše uvedených povinností, Komise správně přistoupila k vymáhání penále za období od 15. července do 28. října 2022 v plné výši.

62 Kromě toho musí být odmítnuta i argumentace Polské republiky, podle které bylo vymáhání penále za období od 15. července do 28. října 2022 v plné výši v rozporu se zásadami proporcionality a rovnosti před zákonem. Taková argumentace by totiž znamenala, že by Komise

byla oprávněna provést přezkum proporcionality ve vztahu k usnesení místopředsedy Soudního dvora o předběžném opatření a upravit výši uloženého penále, čímž by byla zpochybněna závaznost takového usnesení. Žádné ustanovení Smlouvy nebo sekundárního práva přitom nelze vykládat tak, že přiznává Komisi takovou pravomoc.

63 Navíc v rozsahu, v němž Polská republika tvrdí, že došlo k porušení zásady účinné soudní ochrany zakotvené v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, je třeba připomenout, že uvedený stát měl od 15. července 2022, kdy zákon ze dne 9. června 2022 nabyl účinnosti, k dispozici procesní prostředek umožňující navrhnout soudci příslušnému pro rozhodování o předběžných opatřeních zrušení nebo snížení denního penále podle článku 163 jednacího řádu Soudního dvora. Polská republika však návrh na zrušení nebo změnu usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), na základě tohoto ustanovení nepodala bezprostředně po nabytí účinnosti zákona ze dne 9. června 2022, ale až dne 10. března 2023.

64 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba dospět k závěru, že přezkum žalobních důvodů předložených Polskou republikou na podporu jejího podpůrného návrhu na částečné zrušení napadených rozhodnutí neodhalil žádné porušení článku 279 SFEU nebo článků 101 a 102 finančního nařízení ve spojení s článkem 98 téhož nařízení, ani porušení zásad proporcionality, rovnosti před zákonem nebo účinné soudní ochrany.

65 Návrhové žádání směřující k částečnému zrušení napadených rozhodnutí, jakož i žaloby v plném rozsahu je tudíž třeba zamítnout.

K nákladům řízení

66 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

67 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Polská republika neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (druhý rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) Věci T-830/22 a T-156/23 se pro účely tohoto rozsudku spojují.

2) Žaloby se zamítají.

3) Polské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.

Marcoulli Schwarcz Tomljenović

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 5. února 2025.

Podpisy